

CONTABILITATEA EXPORTULUI DE MĂRFURI: REALITĂȚI ȘI TENDINȚE**ACCOUNTING OF GOODS EXPORTS: REALITIES AND TRENDS****Autor: Daniela CIORAP, studentă,**

Academia de Studii Economice din Moldova

e-mail: ciorap.daniela@ase.md**Coordonator științific: Iuliana ȚUGULSCHI,**

Academia de Studii Economice din Moldova

e-mail: tugulshi.i@ase.md

Abstract. *The study examines current trends and future prospects of merchandise exports from the Republic of Moldova, emphasizing their economic significance. Despite challenges such as limited market diversification and infrastructural constraints, Moldova demonstrates resilience in its exports, with agriculture and the European Union dominating the export profile. Forecasts suggest growth opportunities in non-traditional export sectors. Improved trade facilitation measures and infrastructure development are crucial strategies to enhance export competitiveness. Targeted policy interventions are essential for fostering sustainable growth in Moldova's merchandise exports.*

Keywords: *merchandise exports, forecast, export performance, export competitiveness, sustainable growth.*

JEL: M40**Introducere**

Introducerea în tema contabilității exportului de mărfuri în Republica Moldova explorează importanța acestui aspect pentru economia țării și evidențiază necesitatea analizei realităților și tendințelor din acest domeniu. În cadrul lucrării se aplică diverse metode de cercetare, inclusiv analiza statistică, sinteza informațiilor, compararea practicilor contabile și studierea legilor și a actelor normative relevante. Actualitatea temei este subliniată de necesitatea de a îmbunătăți competitivitatea exportatorilor moldoveni în contextul provocărilor economice și comerciale actuale oferind astfel contribuții semnificative atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru domeniul academic și cel al politicii publice.

Conținut de bază

Exportul, ca element cheie al progresului economic reprezintă un motor vital în relațiile comerciale internaționale. În conformitate cu art.38 din Codul Vamal al Republicii Moldova exportul este un regim vamal în care mărfurile sunt scoase de pe teritoriul vamal fără obligația reintroducerii lor pe acest teritoriu.

În vederea declarației mărfurilor, este esențial ca agentul economic să dispună de un set complet de informații corecte și detaliate despre tranzacție.

Vămuirea mărfurilor este realizată pe baza unei declarații vamale, care trebuie însoțită de documentele care confirmă informațiile conținute în această declarație. Documentele esențiale pentru vămuire includ factura comercială sau invoice și documentul de transport, care furnizează informații despre traseul, transportatorul, expeditorul, destinatarul și caracteristicile mărfurilor transportate.

Conform datelor statistice din Republica Moldova pentru anul 2023, exporturile de mărfuri au totalizat 4048,6 milioane dolari SUA, reflectând o scădere de 6,5% față de anul anterior. Exporturile de mărfuri autohtone au înregistrat o valoare de 2870,1 milioane dolari SUA, reprezentând 70,9% din totalul exporturilor și marcând o descreștere cu 3,2% comparativ cu anul precedent. De asemenea, exporturile către țările Uniunii Europene au crescut cu 4,3%, atingând 2646,8 milioane dolari SUA, și reprezentând 65,4% din totalul exporturilor. În schimb, exporturile către țările CSI au scăzut cu 14,0%, ajungând la 896,9 milioane dolari SUA. Principalele țări de destinație pentru exporturile moldovenești au inclus România, Ucraina, Italia, Germania, și altele, care au reprezentat 89,5% din totalul exporturilor. În structura exporturilor, grupele de mărfuri precum mașini și aparate electrice, cereale și preparate pe bază de cereale, petrol și produse petroliere, au avut ponderi

semnificative.

Statistica comerțului exterior al Republicii Moldova se bazează pe metodologia internațională și utilizează Nomenclatura Combinată a Mărfurilor, conform Sistemului Armonizat de Codificare și Descriere a Mărfurilor (HS-2017) și Nomenclaturii Combinate (CN) a Uniunii Europene, implementată din 1 ianuarie 2020 conform Legii nr. 275/2018.

În paralel cu aspectele legate de procedurile vamale și modalitățile predominante de transport pentru exporturile din Republica Moldova, se impune o atenție deosebită asupra problemei restituirii TVA la export, care reprezintă un element crucial pentru stimularea comerțului exterior și pentru asigurarea competitivității pe piața internațională.

Modul în care se solicită restituirea TVA în Republica Moldova este pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată aprobată prin Hotărâre Guvernului nr. 93 din 01.02.2013. Subiecții impozabili pot solicita restituirea TVA prin depunerea unei cereri la serviciul fiscal de stat de la locul de deservire, conform unui model specificat în anexa nr.1 a regulamentului. Cererea trebuie să includă suma TVA solicitată spre restituire, iar lipsa acestui detaliu poate duce la respingerea cererii.

Pentru confirmarea documentară și determinarea sumei TVA spre restituire pentru livrările de mărfuri la export în Republica Moldova, subiecții impozabili trebuie să furnizeze, la cererea funcționarilor fiscali, declarațiile privind TVA și registrele de evidență a livrărilor și procurărilor. În plus, pentru livrările de mărfuri și servicii la export, trebuie prezentate copia contractului de export, factura comercială, declarația vamală de export și documentul de transport internațional, care trebuie să fie atestate și ștampilate de autoritățile vamale, conform cerințelor legale.

Există mai multe modalități de a îmbunătăți procesul de export din Republica Moldova, printre care pot fi menționate:

- **Investiții în infrastructură:** Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport, inclusiv căi ferate, drumuri și porturi, pot îmbunătăți eficiența exportului, reducând timpul și costurile de transport;
- **Simplificarea procedurilor vamale:** Simplificarea și accelerarea procedurilor vamale pot reduce birocrăția și timpul necesar pentru a finaliza formalitățile de export, ceea ce poate stimula comerțul exterior și poate încuraja întreprinderile să își extindă activitățile pe piețele internaționale;
- **Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii:** Statul poate oferi sprijin financiar și tehnic întreprinderilor mici și mijlocii pentru a le ajuta să își dezvolte capacitățile de export și să se conformeze cerințelor piețelor internaționale;
- **Promovarea și facilitarea comerțului electronic:** Dezvoltarea comerțului electronic poate oferi întreprinderilor din Republica Moldova noi oportunități de export prin accesul la piețe globale și prin intermediul platformelor online etc.

gloabale și prin intermediul platformelor online etc.

Exemplu. La data de 21.02.24 entitatea „X” a încheiat un contract de vânzare a 16 tone de boabe de mazăre uscată la valoarea totală de 4240 €, condițiile de livrare- CPT (vânzătorul achită transportul până la destinație). Conform condițiilor contractuale plata pentru marfa exportată se va achita în termen de 90 de zile de la data de descărcare. Marfa a fost livrată către cumpărător în baza declarației vamale de export pe 01.03.2024 (1€= 19,2868 lei). Costul serviciului de transport, în baza facturii fiscale, seria, nr. AAT2777700 din 01.03.2024, constituie 15429,44 lei. (La prestarea serviciilor de transport internațional -cota TVA este cu drept de deducere). Costul serviciului de întocmire a declarației vamale, conform facturii fiscale seria, nr. EAM0988896 din 01.03.2024, constituie 550 lei, inclusiv TVA 20%. La încasarea mijloacelor bănești pe data de 12.03.2024 la cumpărător cursul oficial al BNM a constituit 1€= 19,2012 lei.

În baza datelor din exemplu entitatea va întocmi următoarele formule contabile:

Nr.	Data	Conținutul operațiunii	Suma (lei)	Corespondența conturilor	
				Debit	Credit
1.	01.03.2024	Se reflectă livrarea mărfii cumpărătorului în baza declarației vamale de export (4240 €* 19,2868 lei)	81776,03	221	611
2.	01.03.2024	Înregistrarea costului serviciului de transport	15429,44	712	521
3.	01.03.2024	Reflectarea costul serviciului de întocmire a declarației vamale: - la suma fără TVA: - TVA 20%	458,34 91,66	712 534	521 521
4.	12.03.2024	Încasarea mijloacelor bănești de la cumpărătorul străin (4240 €* 19,2012 lei)	81413,09	243	221
5.	12.03.2024	Reflectarea diferenței de curs nefavorabilă aferente exportului de mărfuri (4240 €* (19,2868 lei -19,2012 lei))	362,94	722	221

Concluzii

Analiza realizată subliniază importanța majoră a modernizării comerțului exterior în Republica Moldova. Această modernizare nu este doar o prioritate crucială, ci și o provocare complexă, ce necesită schimbări profunde și bine coordonate în multiple domenii. Obiectivul acestor modificări este de a consolida integrarea eficientă a țării în economia globală și de a îmbunătăți capacitățile sale de a concura pe piețele internaționale.

Referințe bibliografice

1. Codul fiscal al Republicii Moldova: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=79111&lang=ro.
2. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136393&lang=ro#
3. Drepturi de export. <https://trade.gov.md/ro/articles/drepturi-de-importexport>
4. Nomenclatura. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141553&lang=ro#
5. Comerțul internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în luna septembrie 2023 și în ianuarie-septembrie 2023. https://statistica.gov.md/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-9539_60798.html
6. <https://wise.com/ro/blog/documente-necesare-export-extracomunitar>
7. https://customs-taxation.learning.europa.eu/pluginfile.php/4938/mod_resource/content/0/TAXUD_UCC_Summary_RO.pdf